

<p><b>Nazwa projektu</b> Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym</p> <p><b>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące</b> Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p><b>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu</b> Prof. Marek Ratajczak – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p><b>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu</b> Leszek Kołodziejczyk, radca ministra w Departamencie Nauki e-mail: <a href="mailto:Leszek.Kołodziejczyk@nauka.gov.pl">Leszek.Kołodziejczyk@nauka.gov.pl</a>, tel. 22 52 92 335</p>	<p><b>Data sporządzenia</b> 26.06.2015 r.</p> <p><b>Źródło:</b> upoważnienie ustawowe – art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249)</p> <p><b>Nr w wykazie prac Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – 99</b></p>
--	--

## OCENA SKUTKÓW REGULACJI

### 1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Niezbędne jest wprowadzenie zmian w obowiązujących zasadach kompleksowej oceny działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych i ich kategoryzacji. Potrzeba ta wynika z konieczności uwzględnienia wniosków płynących z analizy wyników i przebiegu kompleksowej oceny około 1000 jednostek naukowych przeprowadzonej w 2013 r., w tym

1. konieczności uproszczenia procedury oceny polegającego m.in. na zrezygnowaniu z metody porównywania parami wszystkich jednostek naukowych w każdej grupie wspólnej oceny w celu przyznania jednostkom odpowiednich kategorii naukowych, ponieważ stosowany dotychczas algorytm był niezrozumiały dla większości jednostek naukowych i był krytykowany przez środowisko naukowe;
2. uwag formułowanych przez środowisko naukowe pod adresem obecnie obowiązujących kryteriów oceny, w szczególności postulatów wysuwanych przez reprezentantów nauk humanistycznych i społecznych w zakresie uwzględnienia specyfiki tych dziedzin nauki,
3. aktualnych celów i priorytetów ministra właściwego do spraw nauki, do których należy podniesienie jakości prowadzenia badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych, stymulowanie innowacyjności oraz poprawa pozycji nauki polskiej w skali międzynarodowej, a także wspieranie interdyscyplinarności oraz nowych obszarów badań.

Zakres niezbędnej modyfikacji przepisów uzasadnia wydanie nowego rozporządzenia.

### 2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Wydanie rozporządzenia określającego kryteria i tryb przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym ma na celu umożliwienie przeprowadzenia w sposób obiektywny kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych przy zachowaniu możliwie największej przejrzystości całego procesu tej oceny. W projekcie rozporządzenia została wykorzystana metodologia oceny jednostek naukowych opracowana przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych w ramach reformy systemu nauki, a następnie dostosowana do zmian wprowadzonych w roku 2015 w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249).

Kompleksowa ocena jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych będzie dokonywana nie rzadziej niż co 4 lata, w terminie określonym przez Ministra. W wyniku tej oceny jednostkom naukowym będzie przyznawana kategoria naukowa:

- 1) A+ - poziom wiodący;
- 2) A - poziom bardzo dobry;
- 3) B - poziom zadowolający, z rekomendacją wzmocnienia działalności naukowej, badawczo-rozwojowej lub stymulującej innowacyjność gospodarki;
- 4) C - poziom niezadowolający.

Kompleksową ocenę jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych będzie przeprowadzał Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych na podstawie informacji zawartych w wypełnionych przez nie ankietach. W celu realizacji tego zadania Przewodniczący Komitetu, na wniosek właściwych komisji Komitetu powoła zespoły ewaluacji, w skład których wejdą eksperci właściwi dla różnych rodzajów jednostek naukowych i dziedzin nauki. Jednostki naukowe będą oceniane przez zespoły w grupach wspólnej oceny (GWO). Propozycje przypisania jednostek naukowych do poszczególnych GWO przygotowuje Komitet, z uwzględnieniem specyfiki każdej z grup nauk oraz wielkości, rodzaju i profilu naukowego jednostek naukowych. W każdej grupie dziedzin nauki będzie utworzona jedna GWO dla niejednorodnych jednostek naukowych (NJN), których działalność wykracza w sposób znaczący poza dziedzinę nauki lub poza grupę dziedzin nauki. Jest to rozwiązanie sprzyjające podejmowaniu badań interdyscyplinarnych.

Dla każdej GWO właściwe komisje Komitetu określą po dwie jednostki referencyjne (modelowe): dla kategorii A i dla kategorii B. Jednostka referencyjna będzie określana przez wartości ocen według czterech kryteriów:

- osiągnięcia naukowe i twórcze,
- potencjał naukowy,
- praktyczne efekty działalności naukowej oraz
- pozostałe efekty działalności naukowej.

Wartości ocen jednostek referencyjnych będą zatwierdzane przez ministra właściwego do spraw nauki i pozostaną niezmiennie do czasu kolejnej oceny jednostek naukowych w terminie określonym przez ministra. W procesie kompleksowej oceny każdej z jednostek naukowych w poszczególnych GWO zostaną przyznane przez zespół ewaluacji cztery odrębne oceny w zakresie każdego z ww. kryteriów. Komisja Komitetu ustali dodatni bądź ujemny wynik porównania ocen uzyskanych przez jednostkę naukową z ocenami jednostek referencyjnych zatwierdzonych dla danej GWO według odpowiedniego algorytmu. Porównanie ocen będzie następować odrębnie w zakresie każdego z ww. kryteriów oceny.

Wynik porównania będzie stanowić podstawę do zaproponowania przez komisję Komitetu przyznania jednostce naukowej odpowiedniej kategorii naukowej. Nie będzie stosowane w tym celu porównywanie parami wszystkich jednostek naukowych w każdej GWO. Powyższa procedura zapewni odpowiednią przejrzystość całego procesu kompleksowej oceny i kategoryzacji jednostek naukowych.

W projekcie rozporządzenia w ramach kryterium „osiągnięcia naukowe i twórcze” w grupie nauk humanistycznych i społecznych oraz w grupie nauk o sztuce i twórczości artystycznej wprowadzono odrębną, precyzyjną zasadę oceny monografii naukowych, w szczególności monografii wieloautorskich, oraz pojęcie monografii wybitnej i wybitnego dzieła artystycznego.

Kryterium „potencjał naukowy” obejmuje m.in. parametry stymulujące formy działalności jednostek naukowych, które powinny wpłynąć na podniesienie pozycji nauki polskiej w skali międzynarodowej. Należą do nich: aktywność w pozyskiwaniu, koordynowaniu i realizacji projektów międzynarodowych i krajowych, mobilność pracowników polegająca na pobytach pracowników w innych ośrodkach naukowych lub artystycznych – w szczególności w ośrodkach zagranicznych, oraz posiadanie logo HR Excellence in Research.

Kryterium „praktyczne efekty działalności naukowej” przyznawane będą oceny punktowe zarówno za wdrożenia (np. produktu do produkcji), jak i za bardziej subtelne aplikacje rezultatów działalności naukowej, co powinno stymulować wzrost innowacyjności w wielu obszarach o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym.

W celu umożliwienia wyłonienia i wskazania Ministrowi wiodących pod względem jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych, znacznie wyróżniających się poziomem prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych, zaprojektowany został zestaw dodatkowych kryteriów, przy pomocy których spośród jednostek naukowych kwalifikujących się do kategorii A zostaną wybrane jednostki zasługujące na przyznanie kategorii A+.

### 3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedmiot regulacji objętej projektowanym rozporządzeniem stanowi domenę prawa krajowego. Ocena efektów działalności naukowo-badawczej jest prowadzona w większości krajów Unii Europejskiej, np. w Portugalii, Francji, Holandii, Wielkiej Brytanii. Kryteria stosowane w ocenie parametrycznej są zbieżne z kryteriami stosowanymi powszechnie w ewaluacji działalności naukowej i badawczo-rozwojowej, tzn. rozwój kadry naukowej, liczba projektów, w tym projektów międzynarodowych, wdrożenia i patenty, liczba i jakość publikacji.

### 4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Projektowane rozporządzenie będzie oddziaływać na jednostki naukowe w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249), tj. wymienione art. 2 pkt 9 ustawy rodzaje jednostek organizacyjnych, prowadzących w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe, które będą ubiegały się o przyznanie kategorii naukowej.	Ok. 1000 jednostek naukowych (szacunek przyjęty na podstawie liczby jednostek posiadających kategorię naukową)	Dane własne ministerstwa (stan na dzień 26.06.2015 r.)	Kategoria naukowa przyznana w wyniku przeprowadzenia oceny działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych jest składową algorytmu przyznawania środków finansowych m.in. w ramach dotacji na utrzymanie potencjału badawczego (działalność statutowa), co w konsekwencji wpływa na wysokość środków finansowych na naukę przyznawanych w ramach budżetu państwa, część 28 – Nauka.

## 5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania do:

- 1) Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów,
- 2) Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 3) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- 4) Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych,
- 5) Konferencji Rektorów Uczelni Technicznych,
- 6) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- 7) Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
- 8) Polskiej Akademii Nauk,
- 9) Rady Głównej Instytutów Badawczych,
- 10) Polskiej Akademii Umiejętności,
- 11) Komitetu Polityki Naukowej,
- 12) Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych,
- 13) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- 14) Narodowego Centrum Nauki,
- 15) Rady Młodych Naukowców,
- 16) Krajowej Reprezentacji Doktorantów,
- 17) Parlamentu Studentów RP,
- 18) Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej,
- 19) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
- 20) Business Centre Club,
- 21) Konfederacji Lewiatan,
- 22) Związku Rzemiosła Polskiego,
- 23) Biura Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 24) Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”,
- 25) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 26) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
- 27) Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- 28) Forum Związków Zawodowych,
- 29) Rady Działalności Pożytku Publicznego przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej,
- 30) Obywateli Nauki,
- 31) Stowarzyszenie Audytorów Wewnętrznych Szkół Wyższych.

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2013 r. poz. 979).

## 6. Wpływ na sektor finansów publicznych

Źródła finansowania	cz. 28 Nauka
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

## 7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

### Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie w pośredni sposób będzie wpływało na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość ze względu na większe znaczenie efektów komercjalizacji wyników badań oraz praktycznego zastosowania wyników badań w kryteriach kompleksowej oceny działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych. Dzięki tym zmianom jednostki naukowe będą w większym stopniu zainteresowane wdrażaniem zrealizowanych wyników badań naukowych i prac rozwojowych, gdyż będzie to w większym stopniu uwzględniane przy przyznawaniu kategorii naukowej.						

**8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu**

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input checked="" type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy
<input checked="" type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie dotyczy

Komentarz: Projekt rozporządzenia nieznacznie zmniejsza liczbę dokumentów w ten sposób, że przyznanie kategorii naukowej jednostce naukowej odbywa się na podstawie ankiety działalności naukowej, bez konieczności składania odrębnego wniosku o przyznanie kategorii.

**9. Wpływ na rynek pracy**

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

**10. Wpływ na pozostałe obszary**

<input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe	<input type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na powyższe obszary. Proponowana regulacja dotyczy oceny efektów działalności w badaniach naukowych i pozostaje bez związku z powyższymi obszarami.

**11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego**

Planowane wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi w 2017 r., w tym czasie, zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620 oraz z 2015 r. poz. 249) planowane jest przeprowadzenie kolejnej kompleksowej oceny działalności naukowej lub badawczo rozwojowej jednostek naukowych.

**12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?**

Ewaluacja projektowanego rozporządzenia będzie mogła nastąpić co najmniej rok po przeprowadzeniu kolejnej kompleksowej oceny działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych, co ma związek z koniecznością zakończenia ewentualnej procedury odwoławczej po przeprowadzonej kategoryzacji jednostek naukowych. Wśród mierników jakie zostaną zastosowane należy w szczególności wymienić: liczbę odwołań oraz skarg do sądu administracyjnego, czas, o jaki skrócił się proces oceny, w tym czas od terminu składania ankiet do wydawania decyzji, czas od złożenia odwołania do wydania decyzji ostatecznej itp.

**13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)**

Brak.